

1. *Moet er volgens de omzendbrief een afzonderlijke (screenings)nota toegevoegd worden aan het vergunningsdossier bij indiening van de vergunningsaanvraag?*

Er moet geen afzonderlijke (screenings)nota toegevoegd worden aan de vergunningsaanvraag. Op basis van de vergunningsaanvraag en in voorkomend geval de adviezen van de adviesinstanties en de bezwaarschriften ingediend n.a.v. het openbaar onderzoek zou de vergunningverlener een beslissing moeten kunnen nemen over de MER-plicht van het voorgenomen project.

Voor projecten die heel nauw aansluiten bij de rubrieken die vermeld worden in bijlage II van het project-m.e.r.-besluit van 10 december 2004 omwille van de omvang van het project of omwille van de ligging kan het aangewezen zijn om voorafgaand aan de vergunningsaanvraag contact op te nemen met de dienst Mer en/of de vergunningverlener. Voor deze projecten kan een nota eventueel het vergunningsproces faciliteren.

2. *Vanaf wanneer is de omzendbrief van kracht?*

Met de publicatie in het Belgisch Staatsblad van 31 augustus 2011 is de omzendbrief van kracht geworden.

3. *Mag ik uit de omzendbrief concluderen dat voor alle projecten (weg, stal...) een screening uitgevoerd moet worden?*

De basis voor de interpretatie van de m.e.r.-rubrieken is steeds de EU richtlijn. Voor een aantal rubrieken bevat de Europese Interpretatiegids bij de projectcategorieën van de richtlijn (2008) al enige verduidelijking.

De dienst Mer is zelf gestart met het opstellen van een interpretatiegids. Voor deze rubrieken vindt u de resultaten op onze website (onder het thema 'extra informatie' subthema 'nieuwsarchief', versnellen van investeringsprojecten).

De beide schema's bij de Handleiding wijzigingen en uitbreidingen zullen nog beperkt aangepast moeten worden, zodat deze ook het toepassingsgebied van de omzendbrief insluiten. Voor de bestaande rubrieken zal de handleiding geëvalueerd worden. Bij de uitwerking voor de volgende rubrieken zal de relatie met de omzendbrief meegenomen worden. Voor die volgende rubrieken denken we in de eerste plaats aan wegen, intensieve veeteeltbedrijven, leidingen en stadontwikkelingsprojecten.

Een dergelijke 'interpretatiegids' bij de m.e.r.-rubrieken zal ook de praktijk van de screening ondersteunen.

4. *Wat wordt bedoeld met 'het project'? Is 'het project' datgene wat wordt aangevraagd in de vergunningsaanvraag? Is 'het project' de volledige inrichting, ook als de aanvraag enkel betrekking heeft op een uitbreiding of een wijziging van de vergunde inrichting? Of moet 'het project' nog anders worden geïnterpreteerd?*

Met het project wordt datgene wat is aangevraagd in de vergunningsaanvraag bedoeld.

Ter verduidelijking: Omzendbrief LNE 2011/1 legt uit dat de aanleiding van de nieuwe werkwijze een veroordeling door het Hof Van Justitie van de Europese Commissie is over de beoordeling van de milieueffectrapportageplicht die uitgewerkt is in het project-m.e.r.-besluit. Dit is het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage.

Het Besluit verduidelijkt dat het gaat om de categorieën van projecten waarvoor overeenkomstig artikel 4.3.2. § 1, § 2 en § 3 van het decreet een project-MER moet worden opgesteld.

Het decreet is het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. In Titel IV. Milieueffect- en veiligheidsrapportage; Hoofdstuk I Definities, procedurele bepalingen, doelstellingen en kenmerken van de milieueffect- en veiligheidsrapportage staat bij Artikel 4.1.1. § 1 Tenzij uitdrukkelijk anders bepaald, wordt verstaan onder

5° project :

a. een voorgenomen vergunningsplichtige activiteit of een vergunningsplichtige activiteit die moet worden hervergund bij het verstrijken van de geldigheidsduur van de lopende vergunning en die bestaat uit :

- de uitvoering van bouwwerken, de totstandbrenging en in voorkomend geval de exploitatie van andere installaties, werkzaamheden of andere ingrepen in het milieu, inclusief de grondwaterwinningen en de ingrepen voor de ontginning van natuurlijke rijkdommen; of
- de exploitatie van een inrichting; dit is het hele door een exploitant beheerde gebied waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een of meer installaties, met inbegrip van gemeenschappelijke of bijbehorende infrastructuur of activiteiten; of

b. een voorgenomen activiteit met negatieve gevolgen voor het milieu die wordt meegefinancierd door het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap in het kader van de internationale samenwerking;

Wel is het zo dat bij het beantwoorden van de vraag: 'Worden er als gevolg van het project aanzienlijke milieugevolgen verwacht?' rekening moet worden gehouden met de omgeving van het project en dus ook met het feit dat het project de effecten van in de nabijheid van het project gelegen activiteiten (zowel interne, bijvoorbeeld binnen het bestaande bedrijf, als externe activiteiten) kan versterken. Bij het onderzoek naar aanzienlijke effecten kan het bijgevolg noodzakelijk zijn om ruimer dan het project de cumulatieve effecten in beeld te brengen.

5. *Is een Mer-plicht/screening noodzakelijk voor een tankstation of voor de opslag van diesel, mazout of benzine?*

Om te bepalen of een activiteit onder het toepassingsgebied van de omzendbrief valt en bijgevolg een screening van de project-mer-plicht noodzakelijk is, moeten we bepalen of het project valt onder de activiteiten van bijlage 2 van de richtlijn 85/337/EEG? In de richtlijn kunnen volgende rubrieken relevant zijn:

Rubriek 6:

Chemische industrie (niet onder bijlage I vallende projecten).

c) Opslagruimten voor aardolie, petrochemische en chemische producten.

Rubriek 3:

Energiebedrijven

e) Bovengrondse opslag van fossiele brandstoffen.

Beide rubrieken hebben een duidelijke hoofding namelijk ofwel chemische industrie ofwel energiebedrijven. Indien bijgevolg de opslag niet gebeurt in functie van een chemisch bedrijf of in functie van een energiebedrijf, vallen deze niet onder het toepassingsgebied van bijlage II van de richtlijn 85/337/EEG en is geen project-MER of onderzoek geval per geval noodzakelijk.

6. Ingeval van merplicht wordt de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag bij de gedelegeerde stedenbouwkundige ambtenaar te Brussel ingediend, in het andere geval bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar in de provincie. Wat is het geval bij screening?

Volgens de huidige (januari 2012) tekst van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (artikel 4.7.26, §1) worden bij de gedelegeerde stedenbouwkundige ambtenaar aangevraagd:

- Aanvragen onderworpen aan de verplichting tot het opmaken van een milieueffectrapportage
- Aanvragen die in aanmerking komen voor een gemotiveerd verzoek tot ontheffing

Mogelijke verwarring kan ontstaan voor aanvragen die screeningsplichtig zijn, aangezien deze screening kadert in de procedure van project-milieueffectrapportage en dus als een vorm van "milieueffectrapportage" kan beschouwd worden. Milieueffectrapportage houdt naast de opmaak van een milieueffectrapport (een "MER") daarenboven ook een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de project-MER-plicht in. Aangezien in het tweede punt dit gemotiveerd verzoek tot ontheffing nog eens apart wordt vermeld, kan besloten worden dat "milieueffectrapportage" in het eerste punt te ruim geformuleerd werd en de tekst in feite doelt op een milieueffectrapport (MER).

Op basis van bovenstaande elementen kan besloten worden dat aanvragen die screeningsplichtig zijn, en niet vergezeld gaan van een milieueffectrapport (MER) of een goedgekeurd verzoek tot ontheffing, ingediend worden bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar.

7. Is er Mer-plicht/screening opmaken wanneer het gewenst aantal dieren van een bedrijf net onder de drempel van bijlage I valt, maar niet onder bijlage II, omdat het bedrijf geheel in agrarisch gebied ligt?

Deze vraag heeft betrekking op rubriek 21 van bijlage I en rubriek 1 e van bijlage II, zijnde:

Bijlage I

Rubriek 21: "installaties voor intensieve pluimvee- of varkenshouderij met meer dan:

- a) 85.000 plaatsen voor mesthoenders (ander gevogelte dan legkippen);*
- b) 60.000 plaatsen voor leghennen (legkippen);*

- c) 3.000 plaatsen voor mestvarkens (van meer dan 20 kg);
- d) 900 plaatsen voor zeugen.

Bijlage II

Rubriek 1

e): "Intensieve veeteeltbedrijven::

- stal met 60.000 tot 85.000 plaatsen voor ander gevogelte dan legkippen of met 40.000 tot 60.000 plaatsen voor legkippen, en geheel of gedeeltelijk gelegen in ander gebied dan "agrarisches gebied in ruime zin"
- stal met 2.000 tot 3.000 plaatsen voor varkens andere dan zeugen en geheel of gedeeltelijk gelegen in ander gebied dan "agrarisches gebied in ruime zin"
- stal met 2.500 plaatsen voor mestkalveren
- stal met 1.000 tot 2.500 plaatsen voor mestkalveren geheel of gedeeltelijk gelegen in ander gebied dan "agrarisches gebied in ruime zin"
- Gemengde inrichting voor gevogelte als de verhouding van het aantal plaatsen voor legkippen t.o.v. de drempel 60.000 + het aantal plaatsen voor ander gevogelte dan legkippen, struisvogels of struisvogelachtigen t.o.v. de drempel / 85.000 groter is dan 1 is
- Gemengde inrichting voor varkens van meer dan 20 kg als de verhouding van het aantal zeugen t.o.v. de drempel 900 + het aantal plaatsen voor varkens andere dan zeugen t.o.v. de drempel / 3.000 groter is dan 1 is
- Stal met 1.000 plaatsen of meer voor struisvogels en struisvogelachtige

Wanneer het aantal dieren op een bedrijf de grenzen van rubriek 21 van bijlage I benaderdt, maar niet overschrijdt, zou men verwachten dat het bedrijf valt onder rubriek 1e van bijlage II. Wanneer het bedrijf echter volledig in agrarisch gebied ligt, wordt het in deze rubriek uitgesloten van de Mer-plicht.

Met de gewijzigde interpretatie naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (c-435/09, Europese Commissie t. België), moet echter niet enkel getoetst worden aan de drempels, maar in feite geval per geval beoordeeld worden of het project aanzienlijke gevolgen heeft, en dit ongeacht de ligging. Er is bijgevolg minstens een screening nodig om te bepalen of er al dan niet aanzienlijke negatieve effecten zijn en een project-MER noodzakelijk is. Indien de drempel benaderd wordt en het een nieuw bedrijf of aanzienlijke uitbreiding betreft, het bedrijf grenst aan kwetsbaar gebied (vb. bewoning of natuurgebied), er klachten zijn, ... kan echter een project-MER meer aangewezen zijn. De beslissing over de Mer-plicht op basis van de screening, ligt bij de vergunningverlenende overheid. Zij kunnen de dienst Mer om advies vragen in concrete gevallen bij twijfel.

8. Is er Mer-plicht/screening bij aanvraag van een verkavelingsvergunning?

Inzake project-milieueffectrapportage is het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna D.A.B.M.) en het Besluit van de Vlaamse Regering van 10

december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (hierna project-m.e.r.-besluit) de relevante wetgeving.

Het project-m.e.r.-besluit bestaat uit 2 lijsten. Projecten die voorkomen op bijlage I van dit besluit zijn project-MER-plichtig, voor deze projecten dient er een project-MER opgesteld te worden voor de vergunningsaanvraag. Voor projecten die voorkomen op bijlage II van dit besluit dient eveneens een project-MER opgesteld te worden, evenwel kan voor deze projecten een ontheffing van de project-MER-plicht aangevraagd worden. Hiervoor dient een verzoek tot ontheffing ingediend te worden bij de dienst Mer. De procedure en termijnen voor het opstellen van een project-MER of een verzoek tot ontheffing worden aangegeven in het D.A.B.M.

Het realiseren van een verkaveling kan projecten/deelprojecten inhouden die voorkomen op bijlage II van het project-m.e.r.-besluit vb. ontbossing (bijlage II, rubriek 1,d), realisatie van woningen (bijlage II, rubriek 10b), aanleg van wegen (bijlage II, rubriek 10^e),... Als de verkavelingsvergunningsaanvraag en/of de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag projecten/deelprojecten omvat die voorkomen op de bijlage II-lijst aangezien deze projecten/deelprojecten drempels overschrijden die vermeld zijn in bijlage II, dan dient voor deze projecten een project-MER opgesteld worden of kan een verzoek tot ontheffing van de project-MER-plicht ingediend worden.

In het arrest van 24 maart 2011 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie geoordeeld dat de Vlaamse regelgeving (project-m.e.r.-besluit) niet in overeenstemming is met een aantal bepalingen van richtlijn 85/337/EEG (project-m.e.r.-richtlijn) omdat ze een aantal projecten die zijn opgenomen in bijlage II van die richtlijn, alleen op basis van het criterium 'omvang van het project' uitsluit van een zogenaamde screening, dus zonder rekening te houden met andere relevante criteria, onder meer met betrekking tot de aard en de ligging van het project. Dit arrest heeft tot gevolg dat bepaalde aspecten van de Vlaamse regelgeving op het gebied van milieueffectbeoordeling van projecten zullen moeten worden herzien. In afwachting van nieuwe wetgeving is door de Vlaamse overheid in uitvoering van het arrest een omzendbrief (LNE 2011/1, B.S. 31/08/2011) opgesteld. Deze omzendbrief geeft de stappen aan die gevolgd moeten worden voor projecten die de drempels vermeld in bijlage II van het project-m.e.r.-besluit niet overschrijden, maar die wel screeningsplichtig zijn n.a.v. de project-m.e.r.-richtlijn. Voor deze projecten dient de vergunningverlenende overheid een screeningsbeslissing te nemen op het moment van de vergunningsaanvraag. Deze omzendbrief kan relevant zijn voor bepaalde projecten/deelprojecten in het kader van het realiseren van een verkaveling, bv. aanleg van wegen,...